

Honnyi Levelek

Tudósítások, és Egyebek.

N r o. 33.

Magyar Ország

Sopronyból, Juniusnak 15-ikén.

A' Kolombázi bogaraknak kártételeiről és pusztításáról a' Honnyi Levelek' 28-ik száma alatt előadott tudósításhoz óhajva tettett függeszteni, hogy: „a' ki ennek a' Kolombázi bogárnak nevet „és magát esméri, jól teszi, ha annak l' írásával „a' Hazát tudóssabbá teszi.” Ehez képest bátor-kodom a' Magy. Kurir Erd. Olvasóival e' tárgy-ról a' következőket közölni.

Ezen kártékony bogár ugyan az, mellyet Linné *Culex reptans* vagy tsúszó szúnyognak nevez, a' Németek pedig *Beiszfliege*, az az tsípó légynek, és *Kolombatscher Mücke* vagy Kolombázi szúnyognak hívnak. E' bogárnak esmémeltő jelei ezek: a' teste színe fekete, szárnyai liveg neműek (alis hyalinis), lábai feketék fejer gyűrűvel. Találtatik ez a' veszedelmes bogár a' bértzes Laplandiában, déli Szibiriában, főkép-pen pedig a' Temesvári Bánátban, a' hol egy esztendőben kétszer, t. i. tavasszal és nyáron rettenetes sereggel megjelenik, és a' lovaknak, szarvas marháknak, juhoknak, és egyéb állatok-nak különösen az órr-lyukaiba és füleibe bémász, és annyira kínozza, hogy a' nyomorúlt állat kevés pertzentések alatt felfordúl és meg döglök.

Ugyan ekkor még az embereknek is, ha ám-bár semmi veszedelmet nem, de még is felett

nagy alkalmatlanságot szereznek a' fertelmes Kolombázi szúnyogok. Találhatni őket, valamint a' Veteraniai barlangban, úgy a' Török vidéken is, és talám ezen két helyekből jönnek nagy számmal a' bánátba. A' boldogult Schönbauer Antal Professor Úrközre bocsátott im e' Kolombázi szúnyogokról német nyelven egy különös munkát: *Geschichte der Kolumbatscher Mücken*, Wien 1795. 4.

Rámi Károly,

a' Philosophia Doctora és Professor,

J e l e n t é s.

Alább írt adja az ide való és a' vidéki Erd. Publicumnak illendő tudtára, hogy ő mindenféle harangöntő rézmunkákkal, úgymint: külömbféle nagyságú mosárokkal, tsapókkal, fontokkal, gyertyatartókkal, téglázóvasakkal, a' mesterséges kutakhoz való tsövekkel, és más egyéb szerekkel bővölködik; ezen kívül találtatnak nálla minden készülettel lévő jó értzből öntött külömbkülömbféle harangok, mellyeknek jóságáért és tartósságáért kezességét ígéri. —

Az érdemes vevő Publicumnak nagyobb alkalmatlanságára nézve pedig, bérlett magának az Új-Város nagy hid úttzájában lévő néhai Titt. Hülf Úr házában egy az ezüst haranghoz tsímetet áruió börtöt, mellyben minden apróbb rézmunkák, és 30 fontig való kész harangok fognak árúlatni, a' nagyobb nemű harangok pedig mint eddig, úgy ennekutánna is a' Hatvani kapun kívül, Therésia városában a' vörös Kereszt mellett 230-dik szám alatt fekvő házánál, a' hol is mindenféle rendelendő munkák fognak el készítettni.

és felváltattn. Többször minden öreg és használt réz tserébe bévételik.

Készsége ajánlása mellett, azon fog iparkodni, hogy a' felváltalendő munkák gyors elkészítésével, és illendő árra szabásával az érdemes Publikumnak szolgálhasson és kedveskedhessen. — Pesten Jun. 4-dikén 1813.

Eberhard Henrik,

Pesti Polgár és Harangöntő Mester,

Leánynevelő Institutum.

Az alólírt négy esztendőktől fogva a' palérozottabb rendű leánygyermekeknek nevelésében foglalatoskodik, a' melyre a' fő Kormányzószéktől kapott engedelmet. Intézetének czé- zása abban áll, hogy ezen nevelendék az aszszonyi felsőbb virtusokkal felékesíttessenek; józan gondolkodásra, a' tsendes házi életre, betsületes szelid magaviseletre szoktatódjanak; 's az erant, a' mi igaz, jó, és szép, az ő érzékenységek feléleveníttessék.

A' tárgyak, mellyekre a' nevelendék tanítatnak ezek: Vallás és Erkölt; Német, Frantzia, és Olasz nyelv, öszszeköttetve az ezen nyelven való leg jobb könyveknek olvasásával és magyarázásával; szép írás, számvető tudomány (Arithmetica), írásbéli előadásokban 's a' tanít dolgoknak megtartásában (memorizálásban) való gyakoroltatás, Természeti História, Phisica, História, Geographia, Rajzolás, Éneklés, Muzsika, Tántz, 's a' házi és mesterségbéli aszszonyi munkáknak minden nemeik. Némellyekre ezen tárgyak közzül az alólírt, a' többekre pedig más alkalmas, ditséretes és esmeretes institumokban is szolgáló tanítók által tanítatnak. Lakása az alólírtnak a' város egyik leg szebb piatján van, egésséges, elég nagy, és igen világos; az eleség jól készült és jó táptaló; a' nevelendék mellett való szolgálat gondossággal vétetik. —

Az ételért és taníttatásért, a' muzsikát és

ruházatot kivéven, nyoltz száz V. Czédulá forintot kell esztendőnként egyegy nevendékért fizetni. A' könyves ház' segedelmére és a' szükséges mobiliáknak megszerzésére, ötven forintot tartozik minden nevendék bélépésekor fizetni. —

Tízennyoltzra vagy leg feljebb húszra határoztá az alólírt a' nevendékek számát, hogy azoknak erkölcsi magokviseletekre 's tudománybéli kipalléroztatásokra annál fogantossabban figyelmezessen. Fejér és egyéb ruhájoknak, a' tisztaságra nézve elegedendőnek kell lenni. Az alólírt mindenkor kész arra, hogy a' szülőknek vagy gondviselőknak, a' kik ezen dologra nézve velle értekezni kívánnak, közelébbbről való útastást adjon, 's őket a' nálla taláitató nevendékeknek neveikkel és familiájokkal megismeresse. De járulhatnak, a' kiknek tetszik ezen dologra nézve *Spendat*, Kormányozószeri igen érdemes Tanácsúrhoz, a' Német oskolák' fő Inspektorához is, a' kinek eddig ezen Institutumbéli examenek mindenkor nagy megeledésével mentek véghez. Olyan szerentsés vólt már eddig is az alólírt, hogy az ő gondviselése alatt több esztendőig vólt néhány nevendékeknek kilépésekkor, ezeknek szülők, a' magok tökéletes megeledésekkel és örvendezésekkel jutalmaztatták meg őket.

Ezen nevelő Institutum van: a' Grabenen az arany Tzealnál, a' 612-ik szám alatt, a' 4-dik emeletben (am Graben zum goldeneu Wallfisch, no. 612 im 4-ten Stock).

Mann Johanna, özvegy tisztvis lőné, ezen Institutumbéli fő nevelő.

Magyar Biblia.

A' Magyar Bibliának azon kedves nyomtatványából, melly 1794-ben mappákkal együtt Hollandiában jött ki, találhatik egynéhány exemplár jóféle Hollandus papiroson az azt keresők számokra, a' S. Nagy Patati N. Collegium' T. Bibliothecariusánál — Az ára mappákkal és Homlok-táblákkal együtt 6, azok nélkül pedig 5 forint, Valiótzédulában.